

RP 298/2010 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård ska ändras. Till lagen ska fogas bestämmelser om statsgarantier även för projekt för förnybar energi och projekt som förbättrar energieffektiviteten.

Dessutom föreslås det att i lagen görs de ändringar som förutsätts av grundlagen och

av övergången till euron samt införs bestämmelser om de avgifter som ska tas ut för garantierna.

Samtidigt föreslås det att lagens rubrik ändras till lag om statsgarantier för miljövårds- och energiinvesteringar.

Lagen avses träda i kraft 2010 så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

Enligt lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård (609/1973), nedan miljögarantilagen, kan Finnvera Abp bevilja statsgarantier och exportgarantier för såväl inhemska som utländska miljövårdsinvesteringar så att det sammanlagda beloppet av gällande garanti-krediter samtidigt får vara högst 3 000 miljoner mark. Med stöd av lagen kan statsgarantier och exportgarantier även beviljas för finansiering av investeringar utomlands som i betydande grad förbättrar situationen för miljön i Finland. Ansvarsgränsen för utländska miljövårdsinvesteringar får vara högst 500 miljoner mark.

Den gällande miljögarantilagen ger inte möjlighet att bevilja statsgarantier för företagens projekt för förnybar energi eller projekt

som förbättrar energieffektiviteten. Med stöd av lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet (445/1998), nedan verksamhetslagen, kan Finnvera Abp bevilja små och medelstora företag och av särskilda skäl även stora företag krediter och garantier också för projekt för förnybar energi eller projekt som förbättrar energieffektiviteten. Enligt regeringens proposition (35/1998) kan ett sådant särskilt skäl vara t.ex. att det stora företaget är verksamt endast på ett av EU:s stödområden, d.v.s. ett utvecklings- eller strukturomvandlingsområde, eller på ett nationellt stödområde.

Vid slutet av 2009 fanns en gällande garanti som hade getts med stöd av denna lag. Enligt den återstår ansvar till ett belopp av 40 miljoner euro. Andra garantier enligt denna lag har inte beviljats under 2000-talet.

Statens specialfinansieringsbolag Finnvera Abp, nedan Finnvera, har till uppgift att verkställa och tillämpa lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård. För de garantier som har beviljats med stöd av lagen ansvarar staten i enlighet med lagen om statsgarantifonden (444/1998).

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

Europeiska kommissionen lade i januari 2008 fram sitt förslag om bl.a. främjande av användningen av energi från förnybara källor som en del av det s.k. klimat- och energipaketet. Finland ska uppfylla de mål för ökad användning av förnybar energi som överenskomts i EU.

Statsrådet godkände i november 2008 en ny klimat- och energistrategi på lång sikt, som behandlar de klimat- och energipolitiska åtgärderna fram till år 2020 och riktgivande ända fram till år 2050.

Regeringens strategi visar att de mål som Europeiska kommissionen har föreslagit Finland för minskning av utsläpp, för främjande av användningen av förnybar energi eller för effektivisering av energianvändningen inte uppnås utan betydande nya klimat- och energipolitiska åtgärder.

Finlands nationella mål är att andelen förnybar energi senast år 2020 ska vara 38 procent av slutförbrukningen, vilket innebär att användningen av förnybar energi måste ökas med 9,5 procentenheter från år 2005 (28,5 %).

För att förpliktelserna ska kunna uppfyllas måste enligt strategin användningen av träbaserad energi, avfallsbaserat bränsle, biogas och vindenergi kraftigt öka. Målet är att höja vindkraftens installerade totaleffekt från 120 MW år 2008 till ca 2000 MW senast år 2020, vilket innebär att minst 700 nya vindkraftverk med en effekt på 3 MW bör byggas i Finland. För att målen för förnybar energi ska uppnås krävs också att användningen av skogsflis kraftigt ökar och att den tekniska användningspotentialen för träbränslen utvecklas. Skogsflis kommer i framtiden att vara en viktig råvara för biodiesel. I klimat- och energistrategin uppställdes som mål att

öka användningen av skogsflis i energiproduktionen och som råvara i industrin till drygt 12 miljoner kubikmeter fast mått senast år 2020.

Enligt strategin ska den egna produktionskapaciteten kunna täcka energiförbrukningen också under perioder av toppförbrukning samt eventuella störningar i importen. En ökning av andelen förnybar energi och energieffektiviteten bidrar till att förbättra självförsörjningen och leveranssäkerheten i energitillförseln. När det gäller uppbyggnaden av den egna kapaciteten prioriteras anläggningar som inte släpper ut eller har små utsläpp av växthusgaser, t.ex. sådana anläggningar för samproduktion av el och värme som använder förnybart bränsle samt ekonomiskt lönsamma och miljömässigt godtagbara vatten- och vindkraftsanläggningar.

Syftet med den nationella energi- och klimatstrategin är att öka användningen av förnybara energikällor och deras andel av energiförbrukningen. Detta är vid sidan av energisparandet en av de viktigaste metoderna för att uppnå Finlands klimatmål. Dessutom främjar användningen av förnybar energi de sysselsättnings- och regionalpolitiska målen och höjer försörjningsberedskapen. Den stöder också teknologiexporten inom branschen. Vi står inför en kraftigt växande global efterfrågan på biokraft, vindkraft och effektiv energianvändningsteknologi, vilket också resulterar i uppkomsten av nya företag och arbetstillfällen.

Främjandet av användningen av förnybar energi har också skrivits in i såväl arbets- och näringsministeriets koncernstrategi som i de ägarpolitiska mål som ministeriet har ställt upp för Finnvera.

Det primära målet för energieffektiviteten är en kostnadseffektiv minskning av växthusutsläppen. Det gemensamma målet för EU är en minskning på 20 % fram till år 2020. Statsrådet fattade i februari 2010 ett principbeslut om Finlands energieffektivitetsåtgärder. Avsikten är att stoppa tillväxten i den slutliga förbrukningen av energi och att få den att vända nedåt. Målet är att slutförbrukningen av energi fram till år 2020 effektiviseras med ca 11 procent, jämfört med vad utvecklingen skulle vara utan några effektivitetsåtgärder. På motsvarande sätt ska an-

vändningen av el effektiviseras med ca 5 procent.

Den gällande miljögarantilagen gör det möjligt att finansiera såväl små och medelstora företag som stora företag. Lagen ger dock inte möjlighet att genom statsgarantier finansiera företagens projekt för förnybar energi eller projekt som syftar till att förbättra energieffektiviteten. Med beaktande av Finlands klimat- och energipolitiska mål bör också Finnvera ha största tänkbara möjligheter att finansiera såväl små och medelstora som stora företags projekt för förnybar energi och förbättrad energieffektivitet. Av denna orsak föreslås det i propositionen att till miljögarantilagen ska fogas bestämmelser om att Finnvera med stöd av miljögarantilagen ska kunna bevilja statsgarantier för dessa projekt. Samtidigt föreslås det att i lagen görs de ändringar som den nya grundlagen och ibruktandet av euron kräver samt införs bestämmelser om de avgifter som ska tas ut för de miljögarantier som beviljas med stöd av lagen. I anslutning till den nya grundlagen har till lagförslaget fogats bestämmelser som enligt förvaltningslagen (434/2003) och språklagen (423/2003) ska iaktas i handläggningen och administreringen av garantier samt bestämmelser om den offentlighet som ska iaktas i handläggningen av garantier enligt grundlagsutskottets linje i utlåtandet (GrUU 2/2001 rd) om regeringens proposition med förslag till lag om statliga exportgarantier (RP 215/2000 rd).

Även lagens rubrik föreslås bli ändrad så att den motsvarar lagens innehåll.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Enligt den gällande lagen får beloppet av obetalda garantiekrediter vara sammanlagt högst 3 000 miljoner mark, dvs. 504,56 miljoner euro och beloppet av utländska miljövärdsinvesteringar högst 500 miljoner mark, dvs. 84,09 miljoner euro.

Finnveras ansvar enligt lagen uppgick vid utgången av 2009 till 40 miljoner euro.

De ekonomiska konsekvenserna av lagändringen kan inte bedömas på ett tillförlitligt sätt, eftersom Finnvera inte för närvarande

har sådana projekt på gång som lagen avser, men enligt statsrådets långsiktiga strategi kan man förutse att finansieringsbehovet för de projekt lagen avser kommer att öka avsevärt. Av denna orsak föreslås det att bevillningsfullmakten för garantier enligt denna lag höjs till sammanlagt 1000 miljoner euro och på så sätt att garantiansvaret för utländska miljövärdsinvesteringar får stiga till högst 100 miljoner euro.

3.2 Organisatoriska konsekvenser

Propositionen har inga direkta organisatoriska konsekvenser.

3.3 Miljökonsekvenser

Efter lagändringen kan specialfinansieringsbolaget förutom för miljöinvesteringar också bevilja garantiekredit för energiinvesteringar som inte medför växthusgasutsläpp eller som medför obetydliga växthusgasutsläpp.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet i samarbete med Finnvera Abp. Propositionen sändes på remiss till finansministeriet, miljöministeriet, utrikesministeriet, Finnvera Abp, Finlands Näringsliv EK, Teknologiateollisuus - Teknologindustri ry och Finansbranschens centralförbund.

Remissorganen har ansett propositionen vara allmänt motiverad och viktig. De anmärkningar som framförts i remissyttrandena har i den mån det är möjligt beaktats i propositionen.

5 Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är det stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemen-

samma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Enligt artikel 108.3 i fördraget ska kommissionen underrättas i så god tid att den kan yttra sig om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder. Avsikten med anmälningsförfarandet är att säkerställa att stöden är förenliga med den gemensamma marknaden. En stödåtgärd kan inte tas i bruk förrän kommissionen har godkänt stödprogrammet. Om det råder osäkerhet om stödets karaktär, kan en så kallad rättssäkerhetsanmälan inges till kommissionen. Lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård har i tiden anmälts som en existerande stödprogram.

När statsgarantier beviljas måste de restriktioner som gäller statligt stöd enligt EU:s statsstödsregler beaktas. Om en offentlig finansiering anses innehålla statligt stöd som avses i artikel 107 i fördraget om Europeiska unionen, ska för stödet finnas en grund som nämns i rättsakten för att vara förenligt med den gemensamma marknaden. Om en sådan grund som tillåter stöd inte finns, måste finansieringen uppfylla de kriterier för förenlighet med marknaden som kommissionen har godkänt.

Garantiernas förenlighet med marknaden ska bedömas genom tillämpning av principerna i kommissionens s.k. garantimeddelande (kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier; 2008/C 155/02). En förutsättning för stödfrihet är bl.a. att det tas ut en tillräcklig årlig garantiavgift (marknadsmässig prissättning) och att garantin täcker högst 80 % av den garanterade krediten och att den inte beviljas ett företag i svårigheter. Då statsgarantin uppfyller alla villkor för stödfrihet enligt garantimeddelandet, kan garantin beviljas utan skyldighet att anmäla det till kommissionen eller utan förhandsgodkännande av kommissionen.

I vissa situationer är det möjligt att avvika från anmälningskyldigheten. Anmälnings- eller notifieringskyldighet existerar inte då

stödbeloppet per företag inte överstiger kommissionens tröskel för stöd av mindre betydelse, s.k. de minimis-stöd. Medlemsstaten kan också via ett enklare anmälningsförfarande än notifiering ta i bruk stödformer som beskrivs i den allmänna gruppundantagsförordningen (kommissionens förordning nr 800/2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna 87 och 88 i fördraget), av vilka en del även kan vara tillämpliga på projekt som finansieras med miljögaranti. Stöd som beviljas i annan form förutsätter notifiering och kommissionens förhandsgodkännande.

När lagen nu ändras är det meningen att de miljöstödet som beviljas med stöd av lagen ska vara stödfria och uppfylla kommissionens villkor för stödfrihet enligt kommissionens garantimeddelande. Då finns det inte heller något behov av att notifiera lagändringen. Senare är det dock möjligt att miljögarantier börjar beviljas även som stöd, varvid de tillbörliga förfarandena för statliga stöd med eventuell anmälningskyldighet ska följas.

6 Samband med andra propositioner

Regeringen överlämnade den 17 september 2010 regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om stöd till produktion av el från förnybara energikällor (RP 152/2010). Systemet med inmatningspris som det föreskrivs om i lagen avser att stödja elproduktion som baserar sig på vindkraft, biogas och trädbränsle.

En förutsättning för att systemet med inmatningspris ska godkännas är att kraftverket inte har fått statligt stöd. Den statsgaranti som eventuellt beviljas ett projekt för förnybar energi ska alltså uppfylla kriterierna för förenlighet med marknaden och i enlighet med punkt 5 ovan vara fritt från stöd, för att projektet ska kunna godkännas inom ramen för systemet med inmatningspris.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

Rubrik. Lagens rubrik föreslås bli ändrad till lag om statsgarantier för miljövårds- och energiinvesteringar, för att den bättre ska beskriva de projekt för vilka beviljade krediter eller annan finansiering kan täckas genom statsgaranti.

1 §. I paragrafen föreslås bli införd ett omnämmande om att statsgarantier utöver miljövårdsinvesteringar också kan beviljas för projekt för förnybar energi och projekt som avser att förbättra energieffektiviteten. Dessa ska gå under den gemensamma benämningen energiinvesteringar. Dessutom ska lagen också täcka garantierna för krediter som tas för ändrings-, reparations-, eller förbättringsarbeten inom sådana projekt, eftersom även projekten för modernisering av existerande anläggningar kan vara omfattande och kräva stora monetära insatser.

Med projekt för förnybar energi avses investeringar i Finland som främjar användningen av förnybara energikällor och siktar på en hållbar utveckling. Till de viktigaste förnybara energiformerna i Finland hör bioenergi, i synnerhet trä och träbaserade bränslen, vattenkraft, vindkraft, jordvärme, våg- och solenergi. Statsgarantier kan med stöd av lagen beviljas för finansiering till såväl små och medelstora som stora företag.

Med projekt som förbättrar energieffektiviteten avses investeringar i Finland som minskar energiförbrukningen hos det investeringsobjekt som undersöks, t.ex. genom att förbättra eller effektivisera produktionsprocesserna eller behandlingen av deras utsläpps- eller avloppsflöden eller genom att förbättra affärsfastigheternas energieffektivitet.

Till lagen föreslås bli fogad en bestämmelse om att en kredit eller någon annan finansiering som specialfinansieringsbolaget garanterar med stöd av denna lag nedan kallas garantikredit och att garantier kan beviljas också som säkerhet för annan finansiering än kredit.

1 a §. Paragrafen föreslås bli ändrad så att hänvisningen till exportgarantier slopas, ef-

tersom det är ändamålsenligast att sköta exportgarantierna med stöd av lagen om statliga exportgarantier (422/2001).

2 § 2 och 3 mom. Det föreslås att 2 mom. utvidgas och ändras så att statsgaranti förutom som proprieborgen också kan ges som någon annan ansvarsförbindelse. Utgångspunkten ska dock vara proprieborgen, men genom den ändring som nu föreslås säkerställs det att specialfinansieringsbolaget kan förbinda sig att vara med om att finansiera projekt som avses i denna lag utan att förbindelsens form exakt har fastställts på förhand i lag.

Dessutom föreslås det att specialfinansieringsbolaget utifrån riskbedömning kan besluta om en eventuell säkerhet.

3 §. Enligt den gällande lagen ska specialfinansieringsbolaget innan statsgaranti beviljas för inhemska miljövårdsinvesteringar inhämta närings-, trafik- och miljöcentralens utlåtande om hur ändamålsenlig och effektiv investeringen är i fråga om främjande av miljövården och avfallsåtervinningen. I fråga om de utländska miljövårdsinvesteringar som i betydande grad förbättrar situationen för miljön i Finland ska utlåtande om hur ändamålsenlig och effektiv investeringen är inhämtas hos miljöministeriet och arbets- och näringsministeriet samt utlåtande om hur ändamålsenlig investeringen är hos utrikesministeriet.

Paragrafen föreslås bli ändrad så att specialfinansieringsbolaget i stället för ett utlåtande ska inhämta en tillräcklig utredning om hur ändamålsenlig och effektiv investeringen är, beroende på projektets ändamål och syften, antingen med tanke på målen för miljövård, avfallsåtervinning och ökad användning av förnybar energi eller med tanke på minskningen av växthusutsläppen och förbättringen av energieffektiviteten. Utredningen ska innehålla energi- och växthusgasbalanser samt en bedömning av investeringens konsekvenser för den biologiska mångfalden och vattendragen. Att begära dessa utlåtanden av närings-, trafik- och miljöcentralen och ministerierna kan inte längre anses ändamålsenligt. I propositionen föreslås det

att specialfinansieringsbolaget i stället för ett utlåtande ska inhämta en utredning från ett konsultbolag med tillräcklig sakkunskap eller från något annat organ med tillräcklig sakkunskap. Specialfinansieringsbolaget ska besluta om en behövlig utredning i varje enskilt fall enligt utredningsbehovet för projektet. Specialfinansieringsbolaget ska kunna låta göra utredningen på egen hand eller begära att den som ansöker om garanti lämnar in utredningen till specialfinansieringsbolaget.

I fråga om utländska miljövårdsinvesteringar ska specialfinansieringsbolaget dock utöver ovan nämnda utredning inhämta ett utlåtande hos utrikesministeriet om hur ändamålsenlig investeringen är.

Enligt statsrådets klimat- och energistrategi ska specialfinansieringsbolaget kunna bevilja garantikredit endast för sådana investeringar som inte medför växthusgasutsläpp eller som medför obetydliga växthusgasutsläpp.

4 §. Paragrafen föreslås bli upphävd, eftersom övervakningen inte längre kan anses höra till ministeriernas arbetsuppgifter och finländska myndigheter inte har behörighet att övervaka investeringar utomlands.

Till lagen föreslås i stället för den upphävda 4 § bli fogad en ny 4 §, där det föreskrivs om statens specialfinansieringsbolags möjlighet att ta skydd mot eventuell förlustrisk som kan uppstå vid garantiverksamhet som avses i lagen. Det föreslagna tillägget motsvarar 9 § i lagen om statliga exportgarantier. I motiveringen till exportgarantilagen konstateras det att skyddsarrangemangen ger möjlighet att minska och sprida riskkoncentrationen. Detta är viktigt även vid den finansiering som avses i denna lag, eftersom finansieringen kan medföra branschspecifik och företagspecifik riskkoncentration. Skyddsarrangemang kan genomföras på olika sätt och såsom det konstateras i motiveringen till exportgarantilagen är innehållet i bestämmelsen inte avsett att vara uttömmande.

5 §. Enligt den gällande lagen får beloppet av obetalda garantikrediter samtidigt vara sammanlagt högst 3 000 miljoner mark exklusive räntor och andra prestationer som eventuellt ska betalas utöver kapitalet. Garantiansvaret för de investeringar utomlands som avses i 1 a § får dock uppgå till högst 500 miljoner mark.

I paragrafen föreslås de ändringar som krävs på grund av ibruktagandet av euron. Dessutom föreslås att det sammanlagda beloppet av garantikrediterna höjs till 1000 miljoner euro, eftersom de projekt som avses i lagen kan vara stora och ett tillräckligt ansvarstak innebär att specialfinansieringsbolagets deltagande i ett stort projekt inte hindrar bolaget från att delta i ett samtidigt projekt som uppfyller förutsättningarna i lagen. Det föreslagna ansvarstaket gör det möjligt för specialfinansieringsbolaget att delta i flera samtidiga projekt av olika storleksklasser. Av det belopp som ansvarstaket tillåter, föreslås de utländska miljövårdsinvesteringar som avses i 1 a § uppgå till högst 100 miljoner euro.

Om garantikrediterna är i någon annan valuta än euro, behövs för beräkningen av ansvarsbeloppet anvisningar om hur beloppet av garantiansvaret ska beräknas. Omräkningskursen ska definieras i 2 mom. i paragrafen. Den föreslagna beräkningen av garantiansvaret motsvarar beräkningen av ansvarsbeloppet för exportgarantier enligt lagen om statliga exportgarantier.

6 §. Med stöd av lagen om statsgarantier för vissa näringsgrenar (375/1963) har inte längre beviljats nya garantier efter det att lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet (445/1998) trädde i kraft den 1 januari 1999 (453/1998 och 818/1998). Det föreslås därför att 6 § i den gällande lagen upphävs som obehövlig.

Enligt 4 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag ska bolaget sträva efter att utgifterna för dess verksamhet på lång sikt kan täckas med inkomsterna från verksamheten. För att målet för livsdugligheten ska uppnås föreslås att till lagen i stället för den upphävda 6 § fogas en ny 6 §, där det föreskrivs om avgifterna som ska tas ut för de garantier som avses i lagen. För de beslut som avses i lagen ska en handläggningsavgift kunna tas ut. När handläggningsavgiften bestäms, ska i den mån det är möjligt beaktas den arbetsmängd och de kostnader som handläggningen av garantin medför.

Enligt 2 mom. ska garantiavgifterna basera sig på målföretaget och på den risk som projektet medför. Garantiavgiften bestäms utgående från riskperiodens/kredit- och garanti-periodens längd, kreditvärdigheten hos före-

målet för risken och andra omständigheter som inverkar på den risk som ska täckas. Vid prissättningen ska beaktas bestämmelserna om garantimeddelandet, den prissättning som tillämpas av andra deltagare i projektet som delar risken samt i den mån det är möjligt en marknadsmässig prissättning.

Paragrafen motsvarar de garantisystem som statsgarantifonden ansvarar för och som administreras av Finnvera. (Enligt 81 § i grundlagen ska bestämmelser om avgifter samt de allmänna grunderna för storleken av avgifter för de statliga myndigheternas tjänsteåtgärder, tjänster och övriga verksamhet utfärdas genom lag.)

6 a §. I den gällande lagen föreslås 6 a § bli upphävd, eftersom det i samband med 1 a § ovan har föreslagits att hänvisningen till exportgarantier slopas och produkter som beviljas med stöd av exportgarantilagen inte alls ska omfattas av lagen.

I stället för den upphävda 6 a § föreslås det att till lagen ska fogas en ny 6 a §, där det utöver vad som anges i 1 § ska föreskrivas om beviljande och administrering av de garantier som avses i lagen. Enligt 1 § i lagen beviljas garantierna av det bolag som avses i lagen om statens specialfinansieringsbolag, Finnvera Abp. Finnvera fattar de enskilda garanti-besluten och fastställer villkoren för de garantier som beviljas till den del det inte finns bestämmelser om dem i denna lag eller i en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av denna lag. Finnvera ingår de avtal och förbindelser som avses i 2 och 3 § och vidtar skyddsarrangemang enligt 4 a § i eget namn och statens ansvar uppfylls i enlighet med lagen om statsgarantifonden (444/1998). På motsvarande sätt ska bolaget besluta om de ersättningar som ska betalas på grund av garantierna och även administrera den indrivning som hänför sig till garantierna.

6 b §. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande om regeringens proposition med förslag till lag om statliga exportgarantier ansett att beviljande av statliga exportgarantier är en sådan offentlig förvaltningsuppgift som avses i 124 § i grundlagen. Om förvaltningsuppgifter förs över på andra än myndigheter direkt genom lag, är det viktigt att rättssäkerheten och god förvaltningssed säkerställs genom bestämmelser. För att garantera rättssäkerhe-

ten och kraven på god förvaltning ska bolaget följa de allmänna bestämmelserna om förvaltning och språket vid myndigheter. Därför föreslås det att till lagen fogas ett nytt 6 b §, där det föreskrivs att bolaget när det beviljar och administrerar garantier som avses i lagen ska följa förvaltningslagen (434/2003) och språklagen (423/2003).

Med stöd av 2 mom. ska de anställda hos Finnvera som sköter de garantier som avses i lagen och medlemmarna i Finnveras organ med stöd av 40 kap. i strafflagen omfattas av straffrättsligt tjänsteansvar, eftersom dessa personer anses vara personer som utövar offentlig makt enligt 40 kap. 11 § i strafflagen. Det är fråga om en informativ hänvisning.

I 3 mom. finns en informativ hänvisning om tillämpningen av skadeståndslagen.

6 c §. Till lagen föreslås bli fogad en ny 6 c §, där det föreskrivs om offentligheten vid handläggningen av garantier som avses i lagen. I bestämmelsen hänvisas till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och till 5 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag.

I 5 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag ingår en bestämmelse om tystnadsplikt som gäller specialfinansieringsbolagets verksamhet. Denna specialbestämmelse ska fortfarande utöver lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet tillämpas på garantiverksamhet som avses i lagen. Bolagets verksamhet kan i detta avseende jämföras med vanlig kreditinstitutsverksamhet. För att bolagets verksamhet ska vara tillförlitlig och ändamålen för verksamheten uppfyllas förutsätts en motsvarande tystnadsplikt som i 94 § i lagen om kreditinstitut (1607/93).

De garantier som Finnvera beviljar är till sin natur privaträttsliga avtal, där den som ansöker om garanti, den som får garanti och den som beviljar garanti objektivt sätt är likvärdiga avtalsparter. Dokumenten är helheter, som det inte kan ges information om utan att de orsakar övriga parter betydande olägenhet och äventyrar affärs- och yrkeshemligheten. Det är speciellt viktigt för alla parter att förtroendet bevaras i statens garanti-verksamhet. Efter garantiansökan och garantibeslutet kan det ta årtal innan det slutliga köpeavtalet ingås. Om det i förhandlingske-

det läcker ut information till konkurrenterna kan hela projektet gå om intet, varvid också de nationella förlusterna kan vara omfattande.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslåg träda i kraft år 2010 så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfast.

3 Lagstiftningsordning

När bestämmelser i lagen ändras ska kraven i den grundlag som trädde i kraft den 1 mars 2000 beaktas, eftersom regleringen av överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter ändrades helt genom bestämmelserna i 80 och 124 § i grundlagen.

Enligt den gällande lagen sörjer Finnvera för verkställigheten och tillämpningen av lagen. När grundlagen stiftades togs som utgångspunkt att den lagstiftande makt som tillhör riksdagen dvs. makten att utfärda allmänna rättsnormer som förpliktar enskilda och sammanslutningar samt myndigheter inte ska överföras på en myndighetsnivå som är under ministerienivån och inte på andra än myndigheter. Efter att den nya grundlagen trätt i kraft kan Finnvera inte längre besluta om godkännande av de allmänna principer som ska tillämpas i garantiverksamheten, eftersom dessa betraktas som rättsnormer. Om dessa principer ska bestämmas genom rättsnormer på högre nivå, såsom i en ministerieförordning eller en förordning av statsrådet. Det är dock möjligt att bolaget också i fortsättningen fastställer de avtalsvillkor som ska

tillämpas på garantierna och ingår avtalen om dem, eftersom det då inte är fråga om utfärdande av några rättsnormer.

Grundlagsutskottet ansåg i sitt utlåtande i samband med stiftandet av den tidigare nämnda exportgarantilagen att de uppgifter vid beviljande av exportgarantier som med stöd av den lagen ska skötas av Finnvera ska anses som offentliga förvaltningsuppgifter i den mening som 124 § i grundlagen avser. Grundlagsutskottet påpekade att om förvaltningsuppgifter förs över på andra än myndigheter direkt genom lag, är det viktigt att rättssäkerheten och god förvaltningssed i denna verksamhet säkerställs genom bestämmelser och att det har ansetts centralt att bestämmelserna om förvaltningsförfarande, offentlighet i myndigheternas verksamhet och språket vid myndigheter tillämpas.

Beviljandet av garantier som statsgarantifonden ansvarar för och som avses i lagen om statliga exportgarantier och beviljandet av garantier som avses i den föreslagna lagen är funktioner som står så nära varandra att det är motiverat att anse att grundlagsutskottets linje i samband med lagen om statliga exportgarantier på motsvarande sätt gäller de garantier som avses i den föreslagna lagen. I enlighet med denna linje har till lagförslaget fogats bestämmelser om tillämpningen av förvaltningslagen, offentlighetslagen och språklagen och lagförslaget kan därför behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård (609/1973) lagens rubrik, 1 och 1 a §, 2 § 2 och 3 mom. samt 3 och 5 § av dem lagens rubrik och 6 a § sådana de lyder i lag 636/1991, 1 § sådan den lyder i lagarna 597/1990 och 450/1998, 1 a § och 2 § 3 mom. sådana de lyder i lag 597/1990, 3 och 4 § sådana de lyder i lag 1573/2009, 5 § sådan den lyder i lag 1142/1993 och 6 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 450/1998, samt

fogas till lagen nya 6 b och 6 c § som följer:

Lag om statsgarantier för miljövårds- och energiinvesteringar

1 §

Det bolag som avses i lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998) (*specialfinansieringsbolaget*) kan i enlighet med denna lag bevilja statsgarantier som säkerhet för krediter eller annan finansiering som har beviljats företag som bedriver industriell eller därmed jämförlig produktionsverksamhet för investeringar i vattenvård, luftvård och utnyttjande av avfall (*miljövårdsinvesteringar*) och för finländska projekt för förnybar energi och projekt som avser att förbättra energieffektiviteten (*energiinvesteringar*). Statsgaranti kan även beviljas som säkerhet för krediter som tas för ändrings-, reparations-, eller förbättringsarbeten.

Statsgarantier som avses i 1 mom. kan ges oberoende av företagets storlek. Då garanti beviljas ska det beaktas hur effektiva och lönsamma de åtgärder är som miljövårdsinvesteringen eller energiinvesteringen medför.

I denna lag avses med *garantikredit* en kredit eller någon annan finansiering som specialfinansieringsbolaget garanterar med stöd av denna lag.

1 a §

Specialfinansieringsbolaget kan i enlighet med denna lag bevilja statsgarantier för sådan finansiering av investeringar utomlands som i betydande grad förbättrar miljöns tillstånd i Finland (*utländska miljövårdsinvesteringar*).

2 §

Statsgaranti ges som proprieborgen eller som någon annan ansvarsförbindelse.

Specialfinansieringsbolaget kan kräva att en säkerhet som bolaget har godkänt ska ställas för garantikrediten.

3 §

Innan statsgaranti beviljas för miljövårdsinvesteringar eller energiinvesteringar ska specialfinansieringsbolaget inhämta en tillräcklig utredning om hur ändamålsenlig och effektiv investeringen är, i fråga om miljövårdsinvesteringar med tanke på miljövården och avfallsåtervinningen och i fråga om energiinvesteringar med tanke på målen för ökningen av den förnybara energin, minskningen av växthusgasutsläppen eller förbättringen av energieffektiviteten.

I fråga om utländska miljövårdsinvesteringar ska utöver den utredning som avses i 1 mom. ett utlåtande om hur ändamålsenlig investeringen är inhämtas hos utrikesministeriet.

4 §

För att trygga statens intressen kan skydd tas genom försäkringar, säkerheter, avtal om ansvarsbyte och andra arrangemang mot förlustrisk som kan uppstå vid garantiverksamhet enligt denna lag (*skyddsarrangemang*).

5 §

Beloppet av kapitalet av obetalda garantikrediter som beviljats med stöd av denna lag får samtidigt vara sammanlagt högst 1 000 miljoner euro. Garantiansvaret för de garantier som avses i 1 a § får dock uppgå till högst 100 miljoner euro. Vid beräkningen av det garantiansvar som avses ovan beaktas, i fråga om de krediter som täcks av garantier som trätt i kraft, det kapital som täcks av garanti och, i fråga om bindande garantianbud, hälften av det kreditkapital som ska täckas av garanti.

Beloppet av en kredit i en annan valuta än euro beräknas enligt den referenskurs som Europeiska centralbanken har offentliggjort och som gäller då garantin beviljas. Kursen

för en valuta som saknas i Europeiska centralbankens kurslista beräknas enligt valutans gängse internationella kurs i någon valuta som noteras av Europeiska centralbanken vid den tidpunkt då garantin beviljas.

6 §

För beslut om garantier som avses i denna lag får en handläggningsavgift tas ut. Avgiften bestäms utgående från den arbetsmängd och de kostnader som handläggningen medför.

För garantier som avses i denna lag tas det ut en garantiavgift vars belopp bestäms utgående från riskperiodens längd, kreditvärdigheten hos föremålet för risken och andra omständigheter som inverkar på den risk som ska täckas.

6 a §

De garantier som avses i denna lag administreras av det specialfinansieringsbolag som avses i 1 §. Bolaget fastställer också de allmänna avtalsvillkor som ska tillämpas på garantier och ingår de avtal samt ger de övriga förbindelser som avses i 4 § och vidtar de skyddsarrangemang som avses i paragrafen.

6 b §

Specialfinansieringsbolaget ska vid handläggningen och administreringen av de garantier som avses i denna lag följa förvaltningslagen (434/2003) och språklagen (423/2003).

På bolagets anställda och på medlemmarna i dess organ tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de handlägger ärenden som avses i denna lag.

Bestämmelser om skadeståndsansvaret finns i skadeståndslagen (412/1974).

6 c §

Bestämmelser om handlingens offentlighet och begränsningar i rätten att få uppgifter samt om tystnadsplikt finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och i 5 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 3 december 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Näringsminister *Mauri Pekkarinen*

Lag

om ändring av lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om statsgarantier och exportgarantier för investeringar som främjar miljövård (609/1973) lagens rubrik, 1 och 1 a §, 2 § 2 och 3 mom. samt 3 och 5 § av dem lagens rubrik och 6 a § sådana de lyder i lag 636/1991, 1 § sådan den lyder i lagarna 597/1990 och 450/1998, 1 a § och 2 § 3 mom. sådana de lyder i lag 597/1990, 3 och 4 § sådana de lyder i lag 1573/2009, 5 § sådan den lyder i lag 1142/1993 och 6 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 450/1998, samt

fogas till lagen nya 6 b och 6 c § som följer:

Lag om statsgarantier för miljövårds- och energiinvesteringar

Gällande lydelse

1 §

Det bolag som avses i lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998) (*specialfinansieringsbolaget*) kan enligt denna lag bevilja statsgarantier som säkerhet för krediter vilka har beviljats företag som bedriver industriell eller därmed jämförlig produktionsverksamhet för finansiering av investeringar i vattenvård, luftvård och utnyttjande av avfall (*inhemska miljövårdsinvesteringar*).

Statsgarantier som avses i 1 mom. kan ges oberoende av företagets storlek. Då garanti beviljas skall det beaktas hur effektiva och lönsamma de åtgärder är som miljövårdsinvesteringen medför.

Föreslagen lydelse

1§

Det bolag som avses i lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998) (*specialfinansieringsbolaget*) kan i enlighet med denna lag bevilja statsgarantier som säkerhet för krediter *eller annan finansiering som* har beviljats företag som bedriver industriell eller därmed jämförlig produktionsverksamhet för investeringar i vattenvård, luftvård och utnyttjande av avfall (*miljövårdsinvesteringar*) och för *finländska projekt för förnybar energi och projekt som avser att förbättra energieffektiviteten (energiinvesteringar)*. *Statsgaranti kan även beviljas som säkerhet för krediter som tas för ändrings-, reparations-, eller förbättringsarbeten.*

Statsgarantier som avses i 1 mom. kan ges oberoende av företagets storlek. Då garanti beviljas ska det beaktas hur effektiva och lönsamma de åtgärder är som miljövårdsinvesteringen *eller energiinvesteringen* medför.

I denna lag avses med garantikredit en kredit eller någon annan finansiering som specialfinansieringsbolaget garanterar med stöd av denna lag.

1 a §

Specialfinansieringsbolaget kan enligt denna lag bevilja statsgarantier *och exportgarantier* för finansiering av investeringar utomlands som i betydande grad förbättrar situationen för miljön i Finland (*utländska miljövärdsinvesteringar*).

1 a §

Specialfinansieringsbolaget kan i enlighet med denna lag bevilja statsgarantier för sådan finansiering av investeringar utomlands som i betydande grad förbättrar miljöns tillstånd i Finland (*utländska miljövärdsinvesteringar*).

2 §

Statsgaranti ges som *proprieborgen* och i allmänhet utan att säkerhet krävs.

Specialfinansieringsbolaget kan *dock* kräva att en säkerhet som bolaget har godkänt skall ställas för garantikrediten.

2 §

Statsgaranti ges som *proprieborgen* *eller som någon annan ansvarsförbindelse*.

Specialfinansieringsbolaget kan kräva att en säkerhet som bolaget har godkänt ska ställas för garantikrediten.

3 §

Innan statsgaranti beviljas för inhemska miljövärdsinvesteringar ska specialfinansieringsbolaget inhämta närings-, trafik- och miljöcentralens utlåtande om hur ändamålsenlig och effektiv investeringen är i fråga om främjande av miljövärdet och avfallsåtervinningen. I fråga om de utländska miljövärdsinvesteringar som i betydande grad förbättrar situationen för miljön i Finland ska utlåtande om hur ändamålsenlig och effektiv investeringen är inhämtas hos miljöministeriet och arbets- och näringsministeriet samt utlåtande om hur ändamålsenlig investeringen är hos utrikesministeriet.

3 §

Innan statsgaranti beviljas för miljövärdsinvesteringar *eller energiinvesteringar* ska specialfinansieringsbolaget inhämta *en tillräcklig utredning* om hur ändamålsenlig och effektiv investeringen är, i fråga *om miljövärdsinvesteringar* med tanke på miljövärdet och avfallsåtervinningen *och i fråga om energiinvesteringar* med tanke på målen för *ökningen av den förnybara energin, minskningen av växthusgasutsläppen eller förbättringen av energieffektiviteten*.

I fråga om utländska miljövärdsinvesteringar ska *utöver den utredning som avses i 1 mom.* ett utlåtande om hur ändamålsenlig investeringen är inhämtas hos utrikesministeriet.

4 §

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska övervaka de inhemska miljövärdsinvesteringarna. Miljöministeriet ska övervaka de utländska miljövärdsinvesteringarna.

Den som får garantikredit är skyldig att till de i 1 mom. avsedda myndigheterna ge de uppgifter som behövs för övervakningen.

4 §

För att trygga statens intressen kan skydd tas genom försäkringar, säkerheter, avtal om ansvarsbyte och andra arrangemang mot förlustrisk som kan uppstå vid garantiverksamhet enligt denna lag (skyddsarrangemang).

5 §

Beloppet av obetalda garantikrediter får samtidigt vara sammanlagt högst 3 000 miljoner mark exklusive räntor och andra prestationer som eventuellt skall betalas utöver kapitalet. Garantiansvarigheten för de garantier som nämns i 1 a § får dock uppgå till högst 500 miljoner mark. Motvärdet av kredit i utländskt mynt beräknas härvid enligt den medkurs som Finlands Bank noterat för valutan i fråga när garantin beviljades.

5 §

Beloppet av *kapitalet av obetalda garantikrediter som beviljats med stöd av denna lag* får samtidigt vara sammanlagt högst 1 000 miljoner euro. *Garantiansvaret för de garantier som avses i 1 a § får dock uppgå till högst 100 miljoner euro. Vid beräkningen av det garantiansvar som avses ovan beaktas, i fråga om de krediter som täcks av garantier som trätt i kraft, det kapital som täcks av garanti och, i fråga om bindande garantianbud, hälften av det kreditkapital som ska täckas av garanti.*

Beloppet av en kredit i en annan valuta än euro beräknas enligt den referenskurs som Europeiska centralbanken har offentliggjort och som gäller då garantin beviljas. Kursen för en valuta som saknas i Europeiska centralbankens kurslista beräknas enligt valutans gängse internationella kurs i någon valuta som noteras av Europeiska centralbanken vid den tidpunkt då garantin beviljas.

6 §

Om de statsgarantier som avses i denna lag gäller i övrigt i tillämpliga delar lagen om statsgarantier för vissa näringsgrenar (375/1963).

Nämnda lags 5 § 1 och 2 mom. må likväl ej härvid tillämpas.

6 §

För beslut om garantier som avses i denna lag får en handläggningsavgift tas ut. Avgiften bestäms utgående från den arbetsmängd och de kostnader som handläggningen medför.

För garantier som avses i denna lag tas det ut en garantiavgift vars belopp bestäms utgående från riskperiodens längd, kreditvärdigheten hos föremålet för risken och andra omständigheter som inverkar på den risk som ska täckas.

6 a §

I fråga om de exportgarantier som avses i denna lag gäller i övrigt lagen om exportgaranti (479/62) i tillämpliga delar.

6 a §

De garantier som avses i denna lag administreras av det specialfinansieringsbolag som avses i 1 §. Bolaget fastställer också de allmänna avtalsvillkor som ska tillämpas på garantier och ingår de avtal samt ger de övriga förbindelser som avses i 4 § och vidtar de skyddsarrangemang som avses i paragrafen

6 b §

Specialfinansieringsbolaget ska vid handläggningen och administreringen av de garantier som avses i denna lag följa förvaltningslagen (434/2003) och språklagen (423/2003).

På bolagets anställda och på medlemmarna i dess organ tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de handlägger ärenden som avses i denna lag.

Bestämmelser om skadeståndsansvaret finns i skadeståndslagen (412/1974).

6 c §

Bestämmelser om handlingens offentlighet och begränsningar i rätten att få uppgifter samt om tystnadsplikt finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och i 5 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag.

Denna lag träder i kraft den 20 .
